

El 20 de juny vaig anar a Verdú amb els abats i provincials de Catalunya, perquè era el quart centenari del naixement de sant Pere Claver, fill de la vila. I aleshores vaig aprendre moltes coses d'aquest jesuïta missioner dels negres a Colòmbia. Fins i tot, el provincial de la Companyia de Jesús –a la fi de la missa concelebrada a la casa nadiua– ens va obsequiar amb la vida de Pere Claver escrita pel P. Gabernet. El P. Joan Gabernet, sense saber-ho, és la segona vegada que em fa escriure. La primera quan va publicar la vida del beat Ossó. Aleshores i ara m'ha recordat la presència del nostre Orde en ambdós sants. Certa i influent en *Don Enrique*, possible –i és el que vull dir tot seguit– en l'adolescència, almenys, del sant de Verdú. Ara per ara no puc demostrar que els carmelites de santa Teresa anessin per Verdú a predicar i confessar –com ho feien per altres indrets de la vegueria–, però és cert que a Tàrrega hi eren els anys que –segons el P. Gabernet– Pere Claver anava cada dia a estudi a casa del seu oncle targarí.

Deixeu-me fer un gra d'història del nostre carmel de Tàrrega (convent, però, de Sant Josep, de carmelites descalços, perquè els grans carmelitans hi eren també a la vila des de feia segles, i encara hi són, gràcies a Déu).

El 6 de juny del 1588, dilluns de la Pentecosta, arribaren a Tàrrega els carmelites descalços per a establir una comunitat per desig dels regidors de la vila. Els donaren l'antic convent de Sant Francesc que, des d'ara s'anomenaria de Sant Josep. Era a l'est de la ciutat, i per tant es veu des de Verdú. Encara hi ha quelcom del convent prop de la riera. La vigília de la Mare de Déu d'Agost es celebrà la inauguració oficial de la nova comunitat carmelitana. En la processó del trasllat del Santíssim Sagrament, de la parròquia de Santa Maria a l'església de Sant Josep, hi sonaren els músics de Santa Coloma de Queralt, vinguts per a la festa major.

I és el cas que els carmelites descalços són a Tàrrega per a ensenyar e llegir i escriure “tant als fills de la vila com als forasters sense salari algú... i adoctrinar en bons costums i vida, no sols als habitants de la present vila de Tàrrega, més encara als circumveïns d'aquella... I sien tinguts i obligats quiscun any i perpetuàment de predicar lo Advent i Quaresma i altres dies que seran supplicats entre lo any” (aquest contracte amb la Paheria el trobareu legatitzat a l'Arxiu de la Casa de la Vila. *Capitulacions*, es diu. Per part de la comunitat targarina el signen el provincial de Catalunya Joan de Jesús Roca i altres religiosos conventuals).

Per tant, els carmelites de santa Teresa, de Tàrrega, tenien la responsabilitat de l'educació bàsica, i també catequètica, de grans i menuts de la vila i “circumveïns”, gratuïta. La Paheria s'encarregava de tota classe de despeses de la comunitat “educativa”. Els llibres d'actes i de comptes de la Vila són plens de referències al convent de Sant

* [Publicat a *Butlletí informatiu. Carmelites Descalços de Catalunya i Mallorca*, 28 (novembre 1980), pp. 5-6.]

Josep. M'ha xocat trobar una factura de vint-i-quatre flassades per als frares comprades a "mestre Pau Palau, flassader de la vila de Verdú" (albarà del 1589).

Jo no sé el que Pere Claver va veure i assabentar-se dels carmelites descalços, que tot just feia dos anys que havien vingut a Catalunya (Barcelona i Mataró). A Tàrrega van ser-hi del 1588 al 1598, deu anys tan sols. Però quasi coincideixen amb els de l'adolescència de Claver; amb els anys que, segons el P. Gabernet, en Pere va cada dia a Tàrrega a rebre les lliçons que li dóna el seu oncle mossèn Joan Claver, beneficiat de Santa Maria. A la parròquia hi anaven els frares de Santa Teresa, obligatòriament, almenys, totes les quaresmes i advents, i a les festes més assenyalades, a predicar. I els diumenges –el Pere seria, clar, a Verdú– els carmelites de Sant Josep feien doctrina a la plaça o a l'església, d'acord amb el que establí el capítol provincial de l'Orde, celebrat ací mateix a Tàrrega el juny del 1590. Els religiosos encarregats anaven per les cases recollint els nois i els duïen –com hem dit– a la plaça o bé a l'església, segons el cas, per a dir la doctrina.

El 9 de març del 1589, el bisbe de la diòcesi –aleshores Tàrrega era de Vic– tot escrivint al rei Felip II, feia una síntesi de la praxi carmelitana a la vila. Diu textualment: "Porque se emplean muy de veras en predicar, confesar, leer gramática, enseñar la doctrina cristiana con mucho fervor. Persuaden a la frecuentación de los sacramentos, cosa bien necesaria para aquella tierra, donde tan poco se usaba esto, y ahora hay muchos que muy a menudo frecuentan los santos sacramentos" (Archivo de la Embajada ante la Santa Sede).

Tot això ens demostra que a Tàrrega –quan Pere Claver anava a estudi (no vull ni pensar que alguna vegada pogués haver estat a les aules carmelitanes)– tothom sabia qui eren els carmelites descalços, la gran "novetat" de la vila i rodalia, i una mostra més del que diem la tenim l'any 1599 –sis mesos després d'haver deixat el convent targarí. Fou a la pesta greu de Bellpuig –juny i juliol– que anaren a cercar els carmelites descalços de Lleida perquè ajudessin llurs malalts. I en aquest servei humanitari i espiritual hi morien tres dels nostres religiosos. A Bellpuig encara hi ha el seu bon record.

Hem parlat de fa molts d'anys. És el IV centenari d'un home de la Segarra; també els carmelites de Santa Teresa que vivien i treballaven el segle XVI a casa nostra. Llurs vides encara són testimonis de fidelitat a Déu i de servei al poble.